

VU LAW
ACADEMY

LEERGANG SPORT & RECHT

“JURIDISCHE KENNIS OVER
SPORTBEOEFENING EN
SPORTADVISERING”

Leergang Sport & Recht

Deze leergang is voor ambitieuze advocaten en juristen die werkzaam zijn op het gebied van sport en hun klanten vakkundig advies willen geven. Na het volgen van deze leergang heeft u overzicht over de vele juridische wet- en regelgeving van de sport, u analyseert sportvraagstukken zelfstandig en bouwt u een netwerk op met collega experts.

Het recht reageert in veel gevallen 'anders' op de sport: de sport kan rekenen op een zekere immuniteit voor het recht. Sport is bijzonder, want het heeft een aantal specifieke kenmerken en aan de sport worden belangrijke maatschappelijke waarden toegedicht (bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid). Veel juridische kwesties rond de beoefening van sport raken bovendien meerdere rechtsgebieden. Veel juristen, die op dit vakgebied actief zijn, missen, zo blijkt uit de praktijk, vaak het overzicht. Om die reden worden meerdere juridische vakgebieden in deze leergang in samenhang behandeld.

Didactische insteek

De leergang heeft als doel om juridische kennis van de organisatie en beoefening van sport als complete, omvattende deskundigheid over te dragen. Het geeft een

doordachte verhouding tussen de theorie en de praktische toepassing daarvan. Tijdens de colleges komen ook expertis uit de sport zelf aan het woord die ruim aandacht besteden aan het zelfstandig toepassen van juridische kennis op praktijkvraagstukken. De leergang biedt u de mogelijkheid, door waardevolle, onderlinge contacten met elkaar en met de docenten, een netwerk op het gebied van sport en recht uit te breiden.

Leerdoel

Na de afronding van de leergang heeft u overzicht over de verschillende juridische regels op het gebied van sport. U bent in staat vraagstukken van sport en recht zelfstandig te analyseren. U kunt effectief schakelen tussen verschillende juridische disciplines en kunt de relevante juridische regels uit de wet en de jurisprudentie doeltreffend toepassen. Eveneens bent u

in staat om effectiever om te gaan met andere deskundigen op het gebied van sportbeoefening en daarbij rekening houdend met de sportorganisatie, de sporter en de maatschappelijke waarden die samenhangen met sport.

Voor wie is de leergang bedoeld?

De leergang richt zich op advocaten, juristen bij lokale, regionale of centrale overheid, en op juristen bij een sportbond (bijvoorbeeld bestuursleden van een sportvereniging) of juristen die werkzaam zijn voor een koepel of belangenbehartigingsorganisatie.

Aan de leergang kunnen ook andere academici deelnemen op voorwaarde dat zij door opleiding of werkervaring de leergang op juridisch academisch niveau kunnen volgen. Dit wordt vooraf beoordeeld aan de hand van een eventueel intakegesprek en het cv. Uw cv kunt u mailen naar: vulaw@vu.nl.

De Vereniging voor Sport en Recht (VSR) ziet de leergang als een grote meerwaarde voor de ontwikkeling en verdieping van het rechtsgebied en beveelt de leergang daarom bij haar leden aan.

Overzicht te behandelen onderwerpen

In het overzicht ziet u welk thema in welk college aan bod komt.

COLLEGE 1

Sportorganisatiestructuur en -bestuur. Verenigingsrecht (de stichting en de BV)

ONDERWERPEN: Verenigingsrecht. Rechtsbetrekkingen binnen de sportorganisatie. Verenigingsstructuur en de interne rechtsbetrekkingen. De vereniging in de praktijk, knelpunten/oplossingen. Andere organisatievormen.

INHOUD: De sport kent traditioneel een verenigingsrechtelijke structuur. In deze bijeenkomst wordt stil gestaan bij de binding tussen internationale sportorganisatie, nationale sportorganisatie, clubs en sporters. Mede aan de hand van praktijkvoorbeelden en recente jurisprudentie wordt inzicht gegeven in structuur en de spanning die kan ontstaan tussen de verschillende interne en externe stakeholders. Onder meer zal aandacht worden besteed aan de onderlinge verhouding van het bestuur, de directie en de algemene ledenvergadering en de verhouding tussen (top)sporters en de bond/clubs. Welke recente ontwikkelingen spelen thans een rol binnen het verenigingsrecht en hoe kunnen conflicten tussen deelnemers en de sportorganisatie voorkomen worden? Ook wordt aandacht besteed aan trends en nieuwe organisatievormen. Wanneer is het voor een sportorganisatie bijvoorbeeld zinvol om een stichting of BV op te richten en hoe verhoudt deze entiteit zich dan tot de sportorganisatie? Waarom gaan sportorganisaties over tot een licentiesysteem, bijvoorbeeld voor clubs.

DOEL: U krijgt inzicht in het sportorganisatierechtelijk kader en in andere (nieuwe) organisatievormen aan de hand van praktijkvoorbeelden en recente jurisprudentie. Daardoor bent u snel in staat om conflicten in het juiste juridisch kader te plaatsen. U krijgt grip op (de rechtsverhoudingen binnen) de sportorganisatiestructuur. Zo kunt u beoordelen of, en op welke wijze de sporter gebonden is aan reglementen en, of besluiten van de sportorganisatie (club, commerciële organisator, bond, internationale organisatie). Ook kunt u geschillen binnen de sportorganisatie, bijvoorbeeld tussen ledenraad en bestuur, duiden en (helpen) oplossen.

ONDERWERPEN: De organisatiestructuur van de KNVB, het licentiesysteem en casussen uit de praktijk.

INHOUD: In het tweede deel staat een specifieke sportbond centraal. De KNVB is de grootste sportbond en kent zowel betaald voetbal als amateurvoetbal. De KNVB kent een licentiesysteem voor de clubs. In deze bijeenkomst wordt enerzijds stil gestaan bij de organisatiestructuur van de KNVB en anderzijds op het licentiesysteem. Mede aan de hand van praktijkvoorbeelden wordt inzicht gegeven in deze structuur.

DOEL: U verkrijgt meer inzicht in de KNVB organisatie en ook haar licentiesysteem alsook het juridisch kader.

COLLEGE 2

Arbeidsrecht en CAO. De rechtspositie van de topsporter

ONDERWERPEN: Arbeidsverhoudingen in de sport. De rechtspositie van (met name) spelers, (trainers, coaches). Overeenkomst van opdracht. Van lidmaatschap naar dienstbetrekking. Onderscheid amateurisme, professionalisme. Bijzonderheden arbeidscontract van de speler. Eenzijdig optiebeding. Einde van de arbeidsovereenkomst. Mogelijkheden flexibele arbeidsrelaties, CAO.

INHOUD: Voor de topsporter is deelname aan competitie de essentie van zijn (beroeps)activiteit. Er kan sprake zijn van een lidmaatschapsrelatie en/of een contractuele relatie. Voor de verhouding sport en recht gaat de interesse vooral uit naar de bijzonderheden van de arbeidsverhouding tussen speler en het team en, of de bond. Daarbij is het onderscheid tussen zelfstandige en onzelfstandige arbeid van belang. Het arbeidscontract met de speler wijkt af van 'normale' arbeidsovereenkomsten bijvoorbeeld omdat het gaat om contracten voor bepaalde tijd en er gebruik wordt gemaakt van bijzondere bepalingen, zoals het eenzijdig optiebeding. De CAO, in de betaald voetbalsport, neemt daarbij een bijzondere plaats in omdat de sportorganisatie bij CAO in sommige gevallen kan afwijken.

DOEL: U krijgt inzicht in de juridische verhouding tussen sporter en sportorganisatie. Wat is een amateursporter? Wanneer is sprake van een overeenkomst van opdracht of arbeidsrelatie. U krijgt grip op het omslagpunt van amateursporter naar professional. U weet welke knelpunten bestaan tussen het arbeidsrecht en de sport en welke rol bijvoorbeeld de voetbal-CAO speelt. U weet hoe het atletencontract van NOC*NSF in de praktijk werkt. U heeft kennis van de relevante contractuele en arbeidsrechtelijke aspecten, waardoor u sporters beter kunt bijstaan.

ONDERWERP: Het atletencontract van NOC*NSF

INHOUD: De sporter neemt deel aan toernooien, wedstrijden, recordpogingen. De sportorganisatie stelt selectiecriteria vast. De sporter die deelneemt aan de Olympische Spelen krijgt te maken met NOC*NSF. NOC*NSF kent immers geen lidmaatschapsrelatie met de sporter, maar een zgn. atletencontract.

DOEL: Er wordt stilgestaan bij de totstandkoming van het contract, de belangrijkste bepalingen en er wordt ingegaan op voorbeelden (conflicten) uit de praktijk. Na dit college weet u hoe een contract tot stand komt, de belangrijkste bepalingen en kunt u voorbeelden (conflicten) uit de praktijk toepassen op een eigen casus.

COLLEGE 3

Schadeaansprakelijkheid (sport en spel, organisator, bestuurdersaansprakelijkheid) en supportersgeweld

ONDERWERP: Schade bij sport en spel

INHOUD: Aansprakelijkheid tussen deelnemers onderling. Deelnemers aan het spel kunnen onderling over en weer van elkaar bepaalde gedragingen verwachten, vandaar dat bij de toepassing van het recht op een bijzondere wijze wordt gekeken naar letsel als gevolg van sportbeoefening. Er wordt ingegaan op het leerstuk en aandacht besteed aan de meest recente jurisprudentie. Vervolgens staat de organisator centraal en de vraag of en wanneer de organisator aansprakelijk is voor de geleden schade van bijvoorbeeld een deelnemer of toeschouwer. Aan de hand van actuele casussen uit de praktijk wordt dit onderwerp nader geduid. Wanneer moet de sportorganisatie deze schade vergoeden. Hoe ver gaat de zorgplicht die op de organisator/trainer/leraar rust en wie is aansprakelijk? Ook is het onderwerp bestuurdersaansprakelijkheid onderdeel van deze middag. In welke gevallen is de sportbestuurder aansprakelijk?

DOEL: U kunt beoordelen of aansprakelijkstelling in een bepaalde casus kans van slagen heeft. U kunt een scherp onderscheid maken tussen aansprakelijkheid tussen deelnemers onderling en bijvoorbeeld de aansprakelijkheid van de organisator en de deelnemer of bijvoorbeeld de toeschouwer. U bent op de hoogte van actuele jurisprudentie. Voorts krijgt u inzicht in de juridische problematiek rond supportersgeweld.

ONDERWERP: Supportersgeweld

INHOUD: Veiligheid is een belangwekkend publiekrechtelijk thema. In deze bijeenkomst wordt aandacht besteed aan de juridische maatregelen die de overheid kan nemen om de veiligheid bij een evenement te waarborgen. De voetbalwet is aangenomen om beter grip te krijgen op voetbalvandalisme.

DOEL: U krijgt inzicht in de volgende problemen: wat betekent deze wet voor de sport en de organisatie van sportevenementen? Geeft de voetbalwet een voldoende juridische grondslag om ongeregelde zaken te voorkomen? Welke juridische mogelijkheden biedt het recht nog meer? Waar moeten overheid en sportorganisatie rekening mee houden?

COLLEGE 4

Sport en overheid. Transfers en overschrijvingen

ONDERWERP: Vrij verkeer, mededinging en sport (burgerschap, vier vrijheden)

INHOUD: Het Europese Recht is belangrijk geweest voor de sport. Het Bosman-arrest is het meest bekende arrest en heeft grote gevolgen gehad voor de sport. Maar ook in andere zaken speelt het Europees recht een grote rol. Denk bijvoorbeeld aan de -mededingingsrechtelijke- zaak rond de ISU, waarbij het ging om een conflict rond de deelname van schaatsers aan een niet door de ISU erkende competitie.

DOEL: Kennisoverdracht, de rol en betekenis van het Europese recht voor de sport. U kunt beoordelen wanneer het Europese recht van toepassing is en op welke wijze het Europese recht wordt toegepast en welke gevolgen de uitspraken (in de zaken Bosman-arrest, Meca Medina, Bernard, ISU-zaak) hebben gehad voor de sport. U kunt daardoor een zaak niet alleen in een nationaal perspectief plaatsen maar ook in een Europees-rechtelijk kader. U bent op de hoogte van de regelgeving betreffende transfers en overschrijvingen en bent in staat om transfers te beoordelen en eventueel te begeleiden.

ONDERWERP: Transfers en overschrijvingen (m.n. in de voetbalsport)

INHOUD: Transfers in de praktijk aan de hand van jurisprudentie. Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk wordt toegelicht hoe de ontwikkeling van transfers en overschrijvingen heeft plaatsgevonden in de voetbalsport. Voorheen was sprake van een transfersysteem, verenigingsrechtelijk, nu is sprake van de werking van het arbeidsrecht en bestaat een systeem van opleidingsvergoedingen.

DOEL: U weet wat de invloed is van het arbeidsrecht en opleidingsvergoedingen op de Nederlandse voetbalverhoudingen in Nederland. U bent op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen op dit terrein en krijgt inzicht in mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

COLLEGE 5

Intellectueel eigendomsrecht en sport. Privacy

ONDERWERP: Auteursrecht, portretrecht, mediarechten enz.

INHOUD: De sport kan zich ontwikkelen naar topsport en naar sport als vorm van entertainment. Er zijn tal van exploitatiemogelijkheden. Denk aan het verkopen van televisierechten door de sportbond of aan bijvoorbeeld portretrechten. Commerciële belangen van sporters kunnen haaks staan op de belangen van de sportorganisatie. Hierdoor ontstaan conflicten. Ook trachten commerciële partijen soms mee te liften op het succes van sporters en, of clubs, zonder daarvoor te betalen. Het is dus belangrijk om te weten welke juridische positie partijen in de sport innemen. Verder wordt aandacht besteed aan de vraag wat betekenen internet en andere nieuwe media voor de mogelijkheden tot bescherming van de rechten en welke rol speelt de mediawet hierin?

DOEL: U weet welke juridische problemen zich voordoen op het terrein van de exploitatie van de sportprestatie in brede zin (van de collectieve verkoop van mediarechten tot portretrechten). U weet welke rechten er zijn, wie welke rechten toekomen, welk type conflicten zich voor kunnen doen en op welke wijze het recht wordt toegepast. Tevens bent u op de hoogte van privacy-issues in sport en kunt u aan de slag met de nieuwe wetgeving AVG. U kunt hierdoor partijen in de sport beter bijstaan als het gaat om de commerciële belangen van actoren.

ONDERWERP: Internet en Privacy

INHOUD: Privacy is een steeds belangrijker onderwerp aan het worden, ook in de sport. De technologische vooruitgang maakt het mogelijk van alles te registreren. Denk niet alleen aan de sportprestaties van sporters, maar ook aan allerlei gegevens over de gezondheid van sporters. Daarnaast beschikt de sportorganisatie over ledengegevens en andere data. Mogen deze data bijvoorbeeld verkocht worden? Wat is toegestaan en wat is niet toegestaan?

DOEL: U kunt beoordelen wat is toegestaan en wat is niet toegestaan bij het gebruik van data.

COLLEGE 6

Tuchtrecht: Integriteit van de sport, seksuele intimidatie, matchfixing, discriminatie

ONDERWERP: Tuchtrecht

INHOUD: Het sportrecht kenmerkt zich door een verenigingsrecht karakter. Dit betekent dat de sportbond in aanzienlijke mate autonoom is om de eigen rechtsgang in te richten. De sport hecht belang aan interne rechtspraak waarbij rekening wordt gehouden met de belangen binnen de sportorganisatie en met het sportspecifieke karakter. Daarom wordt in de sport gebruik gemaakt van arbitrage en kent de sport eigen tuchtrecht (in Nederland vaak ondergebracht bij het Instituut voor Sportrechtspraak – ISR) De sport kent een eigen sanctiesysteem. Oorspronkelijk ging het vooral om sport-eigen overtredingen die door een tuchtcommissie werden gesanctioneerd. Denk aan de dieprode kaarten op het veld, waardoor de sporter niet alleen uit het veld werd gestuurd, maar ook nog werd geschorst. Tegenwoordig bestaat een veelheid aan regels die ook niet sport-eigen van aard zijn. Zoals een reglement seksuele intimidatie.

Het gaat in dit college om de inrichting van het tuchtrechtelijk systeem, de sancties, beroepsmogelijkheden, enz. en om de behandeling van verschillende casussen. Hoe zit het systeem in elkaar? Wat zijn de belangrijkste regels? Hoe verhoudt het tuchtrecht zich ten opzichte van het civiele recht en het strafrecht?

DOEL: U heeft kennis van het tuchtrechtelijk systeem. U kunt zaken begeleiden bij een tuchtcommissie en u zou eventueel ook deel uit kunnen maken van een tuchtcommissie.

DUUR: 2 uur, prof. mr. Marjan Olfers

ONDERWERP: Tuchtrecht in de praktijk

INHOUD: Tuchtrecht in de praktijk. Aan de hand van concrete zaken wordt gekeken naar de werking van het tuchtrechtelijk systeem in het tennis.

We zullen in deze week daarnaast een tuchtzaak bijwonen bij de KNVB. Tucht rechter Dick van Steenbeek (in het dagelijks leven rechter en voorzitter van het Instituut Sportrechtspraak) zal de cursisten ontvangen. Hij zal bij de KNVB de studenten onderwijzen en er is gelegenheid tot het stellen van vragen na afloop van de tuchtzaak.

DOEL: U weet meer hoe het tuchtrecht in de praktijk werkt waardoor u zelf scherper in tuchtrechtzaken kunt handelen

COLLEGE 7

Doping en dopingautoriteit

ONDERWERPEN: anti-dopingregels en de dopingautoriteit

INHOUD: Dopingregels zijn bijzondere sportspecifieke regels. Sporters zijn onderworpen aan het nationaal dopingreglement. Dit reglement is gebaseerd op de WAD-code. Wat is doping, wie wordt aan test onderworpen en waarom, wie controleert op welke wijze, wie kunnen worden gestraft, welke rechtvaardigingsgronden zijn er. Hoe zit het met de privacy? Topsporters die zijn opgenomen in de selected testing pool moeten hun whereabouts aangeven. Hoe werkt het systeem? Ook zal de nieuwe dopingwet worden behandeld, waarbij de dopingautoriteit de status van ZBO zal krijgen. Aan bod komen de bevoegdheden van de dopingautoriteit, het regelwerk, waaronder de whereabouts regels en belangrijke jurisprudentie.

DOEL: U kunt zelfstandig een dopingzaak beoordelen en de anti-dopingregels toepassen.

ONDERWERP: Doping, de praktijk

INHOUD: Vanuit de praktijk wordt in gegaan op de dopingproblematiek, vanuit het perspectief van de sporter en de trainer/coach.

DOEL: Welke lessen kunnen we trekken? Hoe zit het met de rechtspositie van de sporter? Welke ontwikkelingen en welke knelpunten ervaren sporters?

COLLEGE 8

Internationaal sportrecht, met name CAS, Good governance in sport. Afsluiting

ONDERWERP: Court of Arbitration for Sport, internationaal regelwerk

INHOUD: Het Court of Arbitration for Sport speelt binnen het internationale sportrecht een cruciale rol. Zo komen dopingzaken

geregeld voor het CAS maar ook andere geschillen, bijvoorbeeld op het gebied van matchfixing, of geschillen rond internationale transfers. Hoe komt een partij in de sport bij het CAS terecht? Wat voor type geschillen worden beslecht en welke lessen kunnen we trekken over de toepassing van algemene rechtsbeginselen en het recht, wanneer een zaak voor het CAS komt?

DOEL: Veel zaken komen in hoogste instantie voor het CAS in Lausanne. U kunt zelfstandig CAS-zaken beoordelen. Hoe gaat u om met het CAS, waar moet u op letten. Welke belangrijke zaken heeft het CAS gewezen, wat valt op, hoe gaat het CAS te werk? U bent op de hoogte van de meest belangrijke CAS jurisprudentie. Veelvuldig klinkt het begrip good governance in de sport. Wat betekent dit nu eigenlijk en waar moet u op letten als u te maken krijgt met het bestuur van een sportorganisatie?

ONDERWERP: Internationale arbitrage, de praktijk

INHOUD: Het Court of Arbitration for sport speelt binnen het internationale sportrecht een cruciale rol. Zo komen dopingzaken geregeld voor het CAS maar ook andere geschillen, bijvoorbeeld op het gebied van matchfixing, of geschillen rond internationale transfers. Hoe komt een partij in de sport bij het CAS terecht? Wat voor type geschillen worden beslecht en welke lessen kunnen we trekken over de toepassing van algemene rechtsbeginselen en het recht, wanneer een zaak voor het CAS komt?

ONDERWERP: Governance in de sport

INHOUD: Good governance in sport. Wat zijn de dimensies van goed sportbestuur? Hoe werken deze dimensies uit voor sportbonden? Waar liggen verbeterpunten. Wat zijn good practices? Steeds vaker gaat het ook om maatschappelijke doelen, zoals gezondheid, educatie, enz. die (lokale) verenigingen beogen te bereiken. Hoe kunnen we deze maatschappelijke doelen bereiken en incorporeren binnen de sportorganisatie en wat betekent dit voor het bestuur.

Afsluiting

Sport en recht is een veelomvattend rechtsgebied. U heeft kennis gemaakt met een dwarsdoorsnede van het vakgebied. Daarbij zijn keuzes gemaakt. Niet alle onderwerpen konden behandeld worden. Dit afsluitend gedeelte wordt ingegaan op actuele zaken die spelen. Het kan zijn dat tijdens de college-reeks vragen zijn ontstaan of een onderwerp nog verdieping behoeft, of een aantal cursisten nog behoefte heeft aan een ander onderwerp of verdieping op een onderwerp. Het kan ook zijn dat een onderwerp de media is gaan domineren. Denk bijvoorbeeld aan de catsuit van Serena Williams, het knielen van NFL-sporters, spreekkoren, ontslag van een trainer, enz. In dit college gaat de aandacht uit naar die onderwerpen die voor de groep cursisten interessant zijn, aansluiten op eerdere colleges en nog aandacht behoeven. Indien dergelijke zaken niet spelen, zal dit college gebruikt worden voor het onderwerp 'good governance' en het behandelen van de laatste actuele jurisprudentie.

Docenten

De cursusleiding berust bij *prof. mr. Marjan Olfers*, verantwoordelijk voor het vak Sport & Recht aan de Juridische Faculteit, Vrije Universiteit Amsterdam. Daarnaast wordt zij bij gestaan door een team van topdocenten uit de wetenschap, de juridische praktijk en de sportorganisaties. Wetenschappers, advocaten en deskundigen die leidend zijn voor hun rechtsgebied.

Aantal dagdelen en studiebelasting

De leergang bestaat uit 8 bijeenkomsten van elk drie college-uren exclusief pauzes. Gerekend moet worden op een voorbereidingstijd van 3-5 uur per week.

Opleidingspunten

Voor deze leergang ontvangt u, indien u bij alle colleges aanwezig bent geweest 24 PO NOvA (Nederlandse Orde van Advocaten) punten.

Prijs

De prijs van deze leergang staat vermeld op de website www.vulaw.nl. Deze is inclusief studiemateriaal, consumpties en maaltijden. De leden van de Vereniging voor Sport en Recht en medewerkers van sportbonden die zijn aangesloten bij de NOC*NSF, mits vermeld bij aanmelding, ontvangen een korting op de reguliere prijs zoals aangegeven op de website.

Certificaat

De deelnemers die 6 van de 8 colleges hebben gevolgd ontvangen een certificaat.

Overige informatie

Voor meer informatie zie www.vulaw.nl, u kunt ook telefonisch contact opnemen: 020 – 598 62 55.

Wijzigingen voorbehouden

INFORMATIE EN INSCHRIJVEN:

T 020 5986255

W WWW.VULAW.NL

E VULAW@VU.NL

